

Barn- och elevhälsoplan Knivsta kommun

**Alla barn och elever har rätt
att nå målen**

Ny skollag ställer högre krav och innehåller en rad förändringar som påverkar förskola och skola

1. I all utbildning och all annan verksamhet som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Barnets inställning ska så långt det är möjligt kartläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla de frågor som rör honom eller henne. Detta gäller alla barn, från 1 till 18 år. (1 kap 10§)
2. Enligt skollagen ska plan för elevhälsa finnas. Den ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. (2 kap. 25§) Planen för elevhälsa ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. I lagens anges att elevhälsan ska stödja att alla elever når utbildningens mål.
3. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. (8kap. 2§)
4. Arbetet med elevhälsa ska först och främst vara förebyggande och hälsofrämjande. (2 kap. 25§)
5. Varje elev i grundskolan har rätt till minst tre hälsobesök som infattar allmänna hälsokontroller. Dessa skall vara jämt fördelade under skoltiden. Varje gymnasieelev skall erbjudas minst ett hälsobesök. (2 kap. 27§)
6. I skollagen finns en tydlig utredningsskyldighet i de fall en elev är i behov av särskilt stöd, det sker i samråd med elevhälsan om det inte uppenbarligen är obehövligt. (3 kap. 8§). Motsvarande rätt har barn i förskolan. (8kap. 9§)
7. I det individuella inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.
8. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor.
9. Alla elever har rätt till att utvecklas så långt det är möjligt utifrån sina egna förutsättningar. Det gäller även elever som lätt uppnår kunskapskraven och har rätt till ytterligare stimulans.

Uppdrag

En av de starkast bidragande hälsfaktorerna för människorna i ett samhälle är framgångsrik skolgång:

”Vad menas egentligen med en skola för lärande och hälsa? Det gäller skolmiljön i vid mening, t ex trygghet, samspel, relationer, lärarens och skolledarens betydelse, elevinflytande och föräldrainflytande och inte minst vad barn och ungdomar själva säger om lärande och hälsa”. (Prop.2001/02:14 Hälsa, lärande och trygghet, s 55)

Knivsta kommun väljer att ha en samlad Barn- och elevhälsoplan då ett samlat, gemensamt synsätt på barn och vuxnas utveckling och lärande måste genomsyra hela organisationen, från förskola till vuxenutbildning.

Alla barn och elever i Knivsta har rätt att nå skolans kunskapskrav till maximal nivå. För att detta skall bli verklighet måste alla krafter samverka för att skapa en framgångsrik förskole- och skolkultur som leder till goda resultat. Detta bygger på en grundsyn som involverar det enskilda barnet/eleven i dess eget lärande.

Vi ska prata om barns/elevs vilja att lära utifrån tanken att barn vill om de kan. Vi måste utgå från att barnets egen berättelse ska ligga till grund för varje beslut som rör barnet/eleven.

I Knivsta betyder inkludering att barnet skall vara inkluderat, involverat och delaktigt i den aktivitet som pågår samt vara en del av gruppen och vara inkluderat, involverat och delaktigt i den process som gynnar barnets/elevens utveckling mot maximala kunskaper.

Det betyder att varje pedagog och anställd inom förskola och skola hela tiden har som professionellt ansvar att ständigt ta det enskilda barnets/elevens behov och berättelse i beaktande när aktivitet och undervisning planeras.

Varje pedagog på förskola och skola förväntas:

- ✓ **analysera sina barn och elevs behov och anpassa verksamheten efter detta,**
- ✓ **analysera sina resultat både på individ- och gruppnivå,**
- ✓ **agera utifrån denna analys och förändra och utveckla sina metoder.**

Varje pedagog måste också utveckla sin metodik och didaktik, sina arbetsstilar och sin allmänna kompetens.

Barnet och eleven skall beredas aktiv del i analysen av dess behov. Barnets och elevens egen berättelse skall väga tungt i de åtgärder det fattas beslut om.

Nyckelordet här är **tillsammans**:

tillsammans med barnet/eleven,

tillsammans i arbetslaget,

tillsammans i ämneslaget,

tillsammans med vårdnadshavaren,

tillsammans med elevhälsoteam inom skolan och barnhälsoteam på förskolan

För att lyckas med analysen krävs ett kollektivt arbete i form av arbetslag, ämneskonferens och barn- och elevhälsoteam.

Organisationen, förskolan och skolan, måste hela tiden fördela sina resurser, planera sin organisation, utveckla de kompetenser som behövs för att möta de behov som varje barn/elev har rätt få stöd för. Det är organisation och struktur som skall förändras, inte barnet/eleven.

Alla barn har rätt att nå såväl strävansmål som den maximala nivå på kunskapskrav som är möjlig för dem i den verksamhet där de befinner sig.

Det är också viktigt att hela tiden förhålla sig till att barn/elevs vilja att lära och utvecklas.

Alla barn och elever har rätt att nå målen.

I detta uppdrag har elevhälsan en central funktion, även om allt elevhälsoarbete börjar i barngruppen och i klassrummet.

Det finns alltså ett påtagligt samband mellan hälsa och lärande.

Så är det oavsett om det gäller barn i förskolan eller elever inom grundskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen.

En tilltro till att alla barn/elever vill och kan nå sina maximala kunskaps- och utvecklingsnivåer, är en av flera framgångsfaktorer i arbetet när det gäller att eleven exempelvis skall kunna lyckas uppnå de kunskapskrav som inryms inom grundskolan ram.

Den individ som mår bra och är i fysisk och psykisk balans har lättare att ta till sig kunskap.

Uppdraget för elevhälsans personal är densamma som för skolan i övrigt, det vill säga att främja utveckling och undanröja hinder för lärande, överföra och gestalta de grundläggande värdena samt att samverka med hemmen för att uppnå dessa mål.

Alla förväntas samarbeta tvärprofessionellt. När vi lyckas arbeta tvärprofessionellt finns en stor portion av ödmjukhet inför varandras olika yrkesroller eller tidigare erfarenheter. Vi ställer till att börja med en mängd frågor till varandra och lyssnar noga före det vi anger någon form av svar. Vi vågar dessutom lyfta fram goda exempel från vår egen enhet eller kanske till och med från andra förskolor/skolor. Goda exempel kan vara att situationer där eleven tidigare har lyckas eller hur en kollega förmått nå fram med en elev.

Förskolechef/rektor har det övergripande ansvaret för förskolans/skolans elevhälsa. Förskolechef/rektor ansvarar därför för att samordna de pedagogiska, elevvårdande och hälsofrämjande insatserna för att nå målsättningen - en god barn- och elevhälsa samt att alla elever lyckas i uppdraget kunskap till hundra procent.

Alla kommunala förskolor och skolor förväntas att under läsåret 2012-13 utveckla och ge uttryck för sitt eget elevhälsoarbete i den centrala Barn- och elevhälsoplanens anda.

Den ska vara del i förskolans, skolans, gymnasiet och vuxenutbildningens verksamhetsplan. Förskolans/skolans elevhälsoarbete skall vara möjligt att utvärdera samt kunna ställas i relation till enhetens mål- och resultatuppfyllelse. Detsamma gäller även för denna övergripande och kommungemensamma elevhälsoplan som anger riktlinjer för alla kommunala förskolor och skolor i Knivsta kommun.

Göran Håkansson
Skolchef i Knivsta kommun
kommun

Bengt Casterud
Verksamhetschef för Elevhälsan i Knivsta

1. Barn- och Elevhälsoarbetet i Knivsta

Barn och elevhälsoarbetet utgör en naturlig och helt integrerad del av förskolans och skolans arbete.

Det innebär att alla vuxna i förskolan och skolan har och tar ansvar för att vara delaktiga i barn och elevers hälsoinsatser, tar ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för barn och elever med behov av särskilt stöd samt i arbetet skapar utrymme för delaktighet och inflytande för barn och elever samt deras vårdnadshavare.

Barn och elevhälsoarbetet ska vara hälsofrämjande och förebyggande.

För att uppnå detta krävs att vi regelbundet kartlägger och analyserar miljöer, processer, mönster och samband för att kunna identifiera behov av hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Fokus på lärmiljö och lärstilar

Vi vuxna måste skapa oss en förståelse för det enskilda barnets och elevens behov och förutsättningar. Därav följer vikten av att uppmärksamma den människo- och kunskapssyn som det pedagogiska arbetet baseras på. Det innebär också en ständigt pågående kartläggning och analys av de pedagogiska och didaktiska metoder, den organisation och det förhållningssätt vi skapar runt barnens och elevernas lärande och utveckling.

Tilltro till barnens och elevernas förmågor

Barn- och elevhälsoarbetet skall fokusera på friskfaktorer, ha en salutogen bas och en djup tilltro till att alla barn har en vilja att lära sig, utvecklas och nå målen för de olika verksamheterna.

Barn och elevers delaktighet

Allt arbete skall baseras på barnets/elevens delaktighet och barnets och elevens egen berättelse skall alltid ligga till grund för de insatser och åtgärder som behövs sättas in. Alla åtgärder skall vara baserade på det enskilda barnets behov och förmågor, hela tiden kopplat till de mål insatsen avser nå, både på kort och på lång sikt.

Barn- och Elevhälsoarbetets inriktning skall:

- Stimulera till verksamhetsutveckling som bidrar till att skapa miljöer som främjar lärande, god utveckling och en god hälsa hos vare barn och elev.
- Ha ett helhetstänk på organisations-, grupp- och individnivå.
- Samarbeta med barn, elever, vårdnadshavare och övriga stödfunktioner som är till stöd för barnets och elevens utveckling.
- Utgå från barnets och elevens egna förmågor, tankar och önskemål.
- Undanröja hinder för varje barns och elevs lärande och utveckling.
- Tidigt uppmärksamma, kartlägga, analysera samt i de fall det behövs sätta in adekvata åtgärder för alla barn som riskerar att inte nå förskolans mål eller skolans kunskapsmål

2. Synen på lärande

Det måste i varje situation finnas en genuin tilltro till och höga förväntningar på barnets och elevens förmåga till lärande och utveckling.

Delaktighet och inflytande i processer som berör dem är väsentliga i såväl det pedagogiska arbetet som Barn- och elevhälsoarbetet. Barnets och elevens egna berättelser, tankar och känslor är centrala.

Eftersom förutsättningarna för ett barns och en elevs lärande ges och organiseras av de vuxna måste de vuxna också hela tiden analysera och åtgärda lärsituationer och lärstilar, likaväl som sin egen kompetens och sina egna arbetsstilar. Det innebär att även de vuxnas lärande organiseras i vardagen, i arbetslaget, i samarbete med Elevhälsoteamet, tvärprofessionellt men även externt.

3. Elevhälsoarbetet på lokal nivå

Det lokala elevhälsoarbetet ska utformas och genomföras aktivt och förebyggande. Ytterst ansvarig för barn- och elevhälsoarbetet är förskolechef och rektor. Till stöd för barn och elevhälsoarbetet finns ett barnteam för förskolan och ett elevhälsoteam för skolan där medicinsk, psykologisk, psykosocial samt specialpedagogisk kompetens ingår. Barn- och elevhälsoteam träffas regelbundet och leds av förskolechef och rektor.

Ett viktigt ansvar för det lokala teamet är att komma in tidigt utifrån ett tvärprofessionellt perspektiv i de fall ett barn eller en elev riskerar att inte nå målen eller riskerar att inte få betyg i något ämne. Elevhälsoarbetet är ett kollektivt ansvar, alla i ett arbetslag ska äga kunskap om vilka elever som för närvarande riskerar att inte nå kunskapskraven och även ha kunskap om vilka insatser som sätts in för dessa elever. Resultat av insatserna måste följas på arbetslagsnivå, skolnivå och ämnesnivå.

Det lokala teamet skall stödja pedagoger/lärare, arbetslag, barn/elever och deras vårdnadshavare och bidra med kunskaper som stödjer barns och elevers hälsa, lärande och utveckling generellt. Det skall också utgöra ett stöd för förskolechef och rektor inför beslut om hur insatser skall utformas. Elevhälsoarbetet skall utvärderas på lokal nivå.

4. Centrala Elevhälsan

Den centrala Elevhälsan består av skolläkare, skolsköterskor, specialpedagoger, psykologer och kuratorer som dessutom är riktade till kommunens förskolor och skolor för att där ingå i de lokala barn- och elevhälsoteamen.

Förskolans samarbete med Landstinget vad avser läkare, sköterska och psykolog kommer förhoppningsvis fördjupas och utvecklas inom ramen av Närvårdsprojektet. Enheten leds av en verksamhetschef som är ansvarig för elevhälsoarbetet i kommunen.

Den centrala elevhälsan är uppdelad på ett Stöd- och konsultationsteam samt den medicinska enheten av elevhälsan.